

Haapajärven kaupunki

Kävelykierros – Aseman seutu

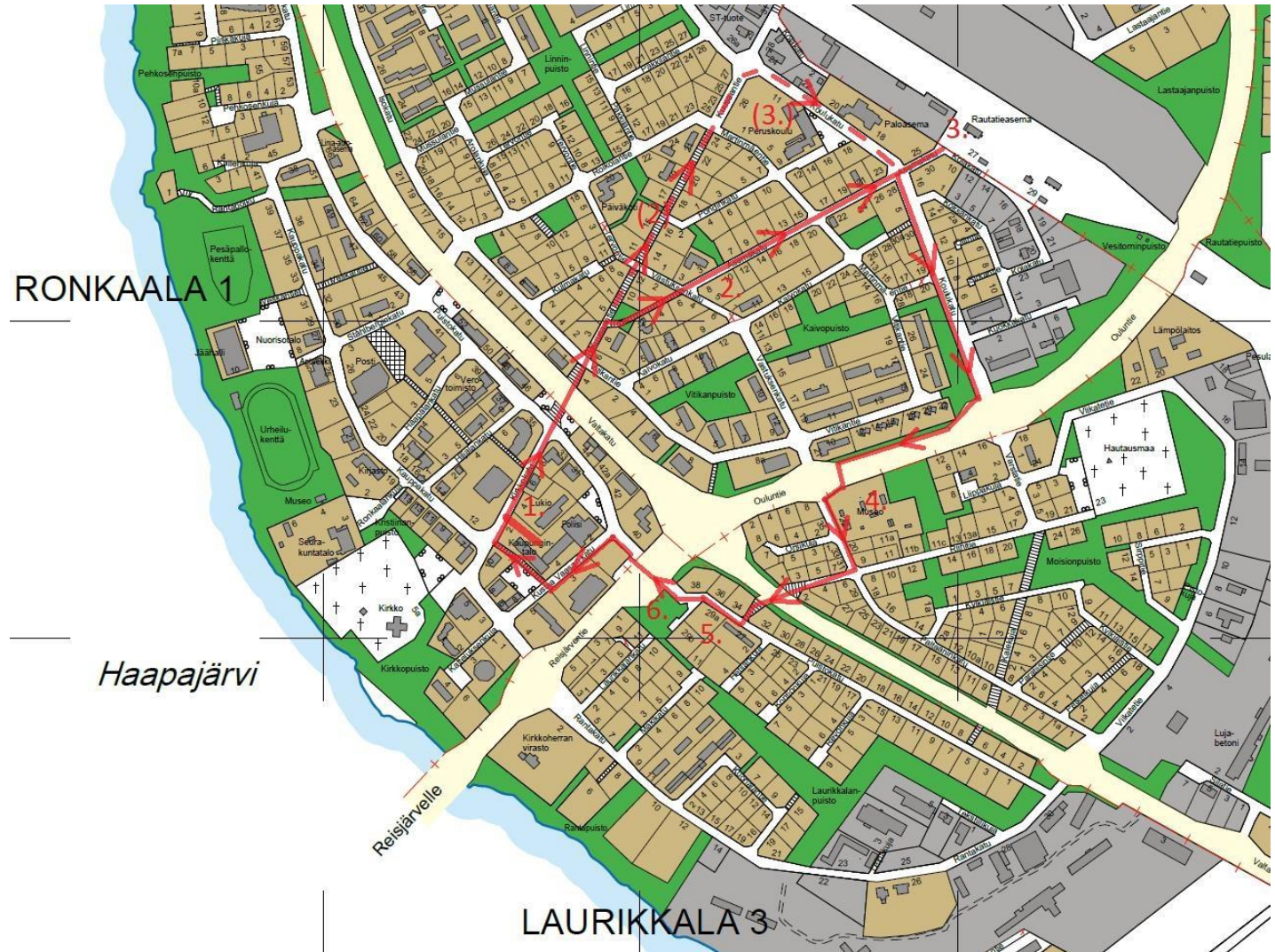
n. 2,7 km tai n. 3 km

Reitti kierretään myötäpäivään Haapajärven kaupungintalon edustalta (Kirkkokatu 2) alkaen. Reitistä on valittavana kaksi erilaista variaatiota. Toinen kulkee Asemakadun kautta, toinen Kuusaantien kautta. Suluissa olevat kohdenumerot osoittavat Kuusaantien kohteita.

Haapajärvi on elinvoimainen kaupunki Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa, jossa keskisuomalainen mäkimaisema vaihtuu pohjalaiseksi lakeudeksi. Haapajärven historia ulottuu vuosisatojen taa aina 1500-luvulle, jolloin tiettävästi ensimmäiset uudisasukkaat saapuivat Haapajärven alueelle luomaan uutta elämää itselleen ja perheilleen. Onpa Haapajärven asuttamista ollut puolustamassa itse Ruotsin kuningas Kustaa Vaasa, jonka armollisella määräyksellä uudet haapajärviset saivat aloittaa rauhassa elämänsä Kalajoen rannoilla.

Haapajärven maapinta-ala on 790km², vettä 24km². Asukasluku lähes 8000 henkeä.

Haapajärvi on teekaupunki. Haapajärvellä on oma nimikkotee, joka syntyy Intia-Ceylon teen sekä kehä- ja ruiskukan terälehtien sekoituksesta. Teetä maustaa lisäksi sitruuna-, aprikoosi-, mansikka ja persikkaöljyt. Haapajärvi juhlistaa teeteemaansa pysyvällä teekuppinäyttelyllä, joka on esillä Haapajärven kaupungintalon aulassa. Löytyypä teekuppeja myös katujen varsilta – Puistokadun valaisimet kun muistuttavat ylösalaisin käännettyjä teekuppeja!

1. Haapajärven lukio. Lukion rakennuksessa on toiminut Haapajärven kirkonkylän kansakoulu ennen nykyisten koulurakennusten rakentamista Roi-kolan kaupunginosaan.

2. Nykyisin viehättävänä puutalokatuna tunnettu Asemakatu yhdisti Haapajärven keskustan, kirkonkylän, tärkeään junarataan. Asemakatu oli vielä puoli vuosisataa sitten vilkas kauppakatu, joka sittemmin hiipui kauppaliikkeiden hiljalleen lopettaessa toimintansa ja siirtyessä keskusta.

(2.) Työväentalo Sarastus. Nykyinen työväentalo rakennettiin 1950-luvulla. Jo 1900-luvun alussa rakennettiin Haapajärven ensimmäinen työväentalo, joka kuitenkin 1930-luvulla otettiin Haapajärven yhteiskoulun taloksi. Myös uutta Sarastusta on käytetty opinahjona – Haapajärven kauppaoppilaitos työskenteli rakennuksessa ennen oppilaitoksen omien tilojen valmistumista.

3. Haapajärven rautatieasema. Rautatie saapui Haapajärvelle vuonna 1925. Asemarakennukset ovat samalta ajanjaksolta. Komean asemalin lisäksi radan varrella on erilaisia rautatieläisten kortteerirakennuksia, vesitorni ja varastoaittoja. Rautatieläisten asujaimistoa pääsee nykyisin itsekin kokeilemaan, sillä asemakasarmeissa toimii majoitusliike Aseman kasarmi. Rautatieaseman läheisyydessä oli rautatien ensimmäisinä vuosikymmeninä runsaasti erilaisia majoitusliikkeitä, kahviloita ja ravintoloita. Aseman läheisyys houkutti asukkaita ja yritteliäitä kauppamiehiä, ja "Asemanperä" tunnettiin vilk-

kaana, hyvän tarjonnan kauppa-alueena.

(3.) Martinmäen alakoulu ja esikoulu.

4. Kotiseutumuseo. Haapajärven kotiseutumuseota ylläpitää kotiseutuyhdistys Haapajärvi-Seura. Museo koostuu useista, eri puolilta Haapajärveä paikalle siirretyistä, tyylillisesti yhtenäisistä rakennuksista, joilla on pyritty luomaan mahdollisimman hyvä kuvaus haapajärvisen maatalon pihapiiristä 1800- ja 1900-lukujen taitteesta. Museon pihapiirin rakennukset on pyritty sijoittelemaan neliömäisesti pihan sivujen myötäisesti. Tällä tavalla luotu "sisäpiha" oli tyypillinen Länsi-Suomessa. Museon pihapiiriä hallitsee punamulta-asussaan puolitoistakerroksinen päärakennus, joka tunnetaan Ruuskan talona.

Ruuskan talo siirrettiin kotiseutuyhdistyksen toimesta rakenteilla olleen Hautaperän tekojärven alta museokäyttöön. Päärakennus on pyritty pitämään mahdollisimman autenttisenä myös sisältä. Talon kolme kamaria on puettu vanhaan asuun, ja onpa

"kievarikamarin" seinälle asetettu vierailijalle hinnasto muun muassa hevosten ruokintaan kuluvista heinistä ja vieraan syömästä voista. Suuressa tuvasa katseenvangitsijana on tuvan nurkassa sijaitseva massiivinen leivinuuni. Jyhkeän pöydän äärellä lie maitoa nosteltu hulikasta (puinen maitoastia) kolteli (emalimuki) jos toinenkin!

Pihassa on lisäksi esimerkiksi luhtiaitta, navetta, kaivo, huussi, liiteri, jyvääitta ja suurenmoinen, jyhkeä lainajyvästön makasiini. Esineistöä museolla on runsaasti. Esineistö on saatu ja hankittu pääasiassa Haapajärven alueelta. Esillä olevan esineistön aihepiiri vaihtelee maatalouden tykötarpeista sielunhoidon välineisiin – esillä on muun muassa Haapajärven kirkon vanha saarnastooli (saarnatuoli). Pääosa esillä olevasta esineistöstä sijaitsee lainajyvästön makasiinissa. Kotiseutumuseo on avoinna kesäisin Haapajärvi-Seuran nettisivuilla (www.haapajarviseura.fi/museo) annettujen aikojen mukaisesti.

5. Puistokadun puutaloalue. Puistokadun Pyhäjärven puoleinen pää on lähes kokonaan sotien jälkeiseltä jälleenrakennuskaudelta. Kadun varsien rakennukset ovat pääosin rintamamiestaloja, jotka ovat säilyneet asuttuina läpi vuosikymmenten. Puistokadun lisäksi puutaloalueita on esimerkiksi keskustan Kauppakadun varrella, Kuusaantien varrella ja Asemakadulla.

6. Tykkipuisto. Puistoa halkova polku on nimeltään Raivaajanpolku. Puistoalueella on runsaasti erilaisia viihtyisiä istutelmia. Nimensä puisto on saanut puiston keskipisteenä olevilta tykeiltä.

Lähde: Kirjastovirma. Pohjoispohjalaista kulttuuriperintöä (www.kirjastovirma.fi/haapajarvi)